

NEMZETKÖZI EGYIPTOLÓGUS-TALÁLKOZÓ BUDAPESTEN

A Fialat Egyiptológusok Negyedik Közép-Európai Konferenciáját (CECYE) Budapesten szerveztük meg idén 2006. augusztus 31. és szeptember 2. között az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán és a Szépművészeti Múzeumban. A háromnapos rendezvényen több mint negyven előadó vett részt, fele-fele arányban külföldi, illetve magyar egyiptológusok és egyiptológus hallgatók.

Maga az ötlet, hogy Magyarországon rendezzük meg a konferenciasorozat következő részét, két évvel ezelőtt Varsóban merült fel bennem, amikor előadóként én is részt vettem a harmadik találkozón. A konferenciasorozatot egy lengyel egyiptológus, Joanna Popielska indította útjára Andrzej Ćwiek segítségével, és az első három alkalommal ő is volt az, aki részben vagy egészben magára vette a szervezés nem kis terhet jelentő feladatát. Eredetileg azt szerette volna, ha a rendezvényt évről évre a térség egy másik országában rendezik meg, de végül az első három találkozó szervezését neki kellett elvállalnia. Tekintettel arra, hogy az igen tágan definiált közép-európai régióban számos olyan egyiptológiai kutatás folyik, mely nemzetközi figyelmet érdemel, egy ilyen konferencia kiváló lehetőséget nyújt arra, hogy ezeket az eredményeket megismerjük, illetve bemutassuk egymásnak.

A CECYE elsőként fogalmazta meg azt a gondolatot, hogy kell egy olyan nemzetközi fórum, amely lehetőséget nyújt az egyiptológus doktoranduszoknak arra, hogy megismerjék egymást és megoszthassák egymással kutatási eredményeiket. Célközönségét tekintve ma már két hasonló konferenciasorozat is létezik. Angliában évről évre más egyetemen rendezik meg a doktoranduszok, fiatal egyiptológusok találkozóját, *Current Research in Egyptology* címmel. Néhány évvel ezelőtt pedig útjára indult a fiatal egyiptológusok nemzetközi konferenciája is, melyet idén Lisszabonban fognak megtartani. Ellentétben a *Current Research in Egyptology* konferenciasorozattal, a CECYE két évente kerül megrendezésre, és immár az is hagyománnyá vált, hogy a fiatal kutatók mellett néhány nemzetközi szaktekinvélyt is meghívunk, akik átfogó előadásban számolnak be kutatásukról. Ez a három konferenciasorozat részben egymást erősíti, részben pedig verseng is egymással. Ez azonban semmiképp sem rivalizálás, hanem kooperatív versengés, melynek során egymástól is tanulunk. A budapesti konferencián is részt vettek néhányan mind az angliai, mind pedig a lisszaboni konferencia szervezői, illetve előadói közül, és érdemes megemlíteni azt is, hogy az angliai *Egyptian Archaeology* folyóirat egész oldalt szánt konferenciánknak. Mindez jól mutatja, hogy a két konferenciasorozat egyelőre inkább erősíti, mintsem gyengíti egymást.

A visszajelzések alapján elmondhatjuk, hogy a szervezés kedvezőtlen körülményeiből – melyekről itt nem beszélnek részletesebben – a résztvevők nem sokat éreztek. Az előadások három napon át, gyakorta párhuzamos szekciókban mentek. Az első nap délelőttjén a Gaál Ernő emlékének szentelt plenáris szekciót tartottuk meg, amelyben Egyiptom kapcsolatait elemző előadások hangzottak el. Csütörtök délután és pénteken párhuzamos szekciókban zajlottak az előadások, majd a szombati napon, mivel ezt a napot a Szépművészeti Múzeumban tartottuk, újból végig plenáris előadásokat tartottunk. Nehéz lenne a sok előadó közül kiemelni

egyet-kettőt, mivel így akaratlanul is megsértenék másokat, így kézenfekvő három díszvendégünkről, illetve az ő előadásukról szólni néhány szót.

Dr. Miroslav Verner (Cseh Egyiptológiai Intézet, Prága) egyéb tisztségei mellett 1975 óta az Abu Szír-i cseh régészeti ásatások vezetője. Bár nem egyiptológusok számára Abu Szír neve talán nem mond sokat, nem túlzás azt állítani, hogy a cseh régészeti intézet több éve folyó ásatása kiemelt jelentőségű. Egyrészt azért, mert az egyiptomi történelem egyik korai időszakából, az Óbirodalomból származik ez a nekropolisz, másrészt azért is, mert maga a lelőhely annak a Kairótól nyugatra, déli irányba húzódó területnek a része, ahol az óbirodalmi piramisok sorakoznak.

Dr. Luft Ulrich a Nílustól keletre lévő sivatagban található ókori aranybányában, Bir Minihben lefolytatott terepmunkáról tartott összefoglaló beszámolót. A viszontagságos körülmények között megközelíthető lelőhelyre már csak eljutni is rendkívül nehéz volt, de a több éves, kalandos kutatómunka érdekes eredményekkel gazdagította a területről való ismereteinket. A legkorábbi időkből származó sziklarajzok mellett az itt kutató magyar csapat számos hieroglif feliratot is dokumentált. Ezek a feliratok az Óbirodalomtól az Újbirodalomig terjedő időszakból származnak. A terepmunka résztvevői jelenleg a kutatási eredményeket összefoglaló kötet publikációján dolgoznak, és az előadásban ezekből a végleges eredményekből kaptunk rövid összefoglalót. (Ehhez lásd Luft Ulrich, „Felderítő úton az egyiptomi Keleti Sivatagban”: *Ókor* 2006/1, 74–81.)

Nagy örömünkre szolgált, hogy elfogadta meghívásunkat Dr. Zbigniew Szafranski, a Hatsepszut királynő Deir el Bahari-i templomában dolgozó lengyel–egyiptomi régészeti expedíció vezetője, aki előadásában a templomban folyó munkálatokról és a legfrissebb eredményekről adott összefoglalót. Az ásatási beszámoló átfogó képet nyújtott arról, hogy a jó pár éve tartó munkálatok során milyen nehézségekkel kellett megküzdeniük a templom helyreállításán, illetve dokumentálásán dolgozó lengyel régészeknek és egyiptológusoknak.

E három nemzetközi szaktekinvély és a hazai előadók mellett a világ minden tájáról érkeztek kutatók, így Angliából, Ausztráliából, Franciaországból, Lengyelországból, Németországból, Olaszországból és Oroszországból. Az előadásokról részletes képet kaphat minden érdeklődő a konferenciakötetből. Addig is, amíg ez a kötet elérhető lesz, az előadások rövid összefoglalói letölthetőek honlapunkról: www.geocities.com/cecye2006.

Összességében tehát elmondható, hogy sikerült egy olyan színvonalú konferenciát szerveznünk, amely az említett másik két hasonló célközönségű konferenciasorozat mellett a visszajelzések alapján jól szerepelt és megállta a helyét. A szervezésben résztvevők közül hadd említsem itt meg név szerint is Endreffy Katát, Nánási Lászlót, Egedi Barbarát és Fullér Andreát, akik nélkül mindez nem jöhetett volna létre. Köszönet illet minden intézményt és személyt, aki segített a konferencia megszervezésében: felsorolásuktól hely hiányában itt kénytelen vagyok eltekinteni. A konferenciasorozat következő fordulójára a tervek szerint újra Lengyelországban fog sor kerülni.

Gulyás András